

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 31.

Indult Bétsből, Pénteken, Octóber' 16-dikán, 1829.

B é t s.

Ó Ts. K. Felsége méltóztatott Fő Tisztelendő Horváth János Urat, Bosoni választott Püspököt, Rudinai Apáturát és Veszprémi Kánonokot, 's a' t. eddig a' Nagy Méltóságú Királyi Helytartó Tanátsnak Tanátsosát a' Felséges Magyar Udvari Cancellariához Udvari Tanátsosnak és Referendáriusnak kegyelmesen kinevezni.

Megüresülvén Fiumében a' Magyar tengervideki Kir. Kormányzéknel a' 2-dik Titoknoki Hivatal, erre a' Felséges Magyar Udvari Cancellaria Ts. Gencsy Jó'sef Urat eddig volt Kormányzékeli Protokollistát méltóztatott kinevezni.

A u s t r i a.

Az alsó Ennsi Ausztriai Fő Hertzegségnek Ts. K. Kormányzése egy Kerülrást botsátott közre, mellyben Ó Ts. K. Felségének azon kegyelmes végzése közöltetik Május 25-dikéről, hogy ezentúl Nov. 1-ső napjától kezdve, az eddig folyamatosan volt Személyes adó, valamint a' klasisok szerént birtokokra kivetett adó is megszűnjön.

Az időjárása annyira nem vala kedvező a' nyáron által egész Ausztriában, különösen a' szőlőkre nézve, hogy még máig sem lehet itt enni való jó édes szőlőt találni; a' bornak való szőlő fajták

pedig mind eddig kemények, nem puhulnak és valóságos egresek. Ehez képest a' szüret több helyeken elhalasztatott, abból a' reménységből, hogy talám kedvező őszi napok némű némű részben helyre hozhatják, a' mit a' változó hideg nyár a' szőlő fürtök megérlelésében elmúlasztott. Így tehát Gumpoldskirchen, Grintzing, Traiskirchen, 's több helységekben, (mellyek közül a' két elsőnek hegyein különösen jó Ausztriai borok teremnek) a' szüret, a' mint a' Bétsi Újságnak 14-dik Oct. költ Toldalékjában olvassuk, November elejére elhalasztatott.

Frantzia Ország.

Páris, Oct. 5-kén. Gróf Benignot, a' Kereskedésre és Gyarmatokra ügyelő Bureau nak, melly ismét felállítatott; Elölülőjévé (Ministerré) a' f. H. 4-dikén költ Kir. Rendeles által kineveztetett.

Darab idő olta Párisban egy tolvajbanda lappangott, melly több tsapatokra osztva a' városnak abban a' tizedjében a' hol jobbadára Kereskedők laknak, tanyázott és gonosz mesterségét példátlan mérészséggel éjjel nappal üzte. Ezek között (a' mint a' Moniteur Oct. 4-kéről, jelent) a' közelebbi 14 napok alatt a' Politzia sokakat, gonosz tetteken rajtakapván, befogott, és ezeknek val-

lomásaik után a' többi számszerént 50 társaikat is mind ki tudta és elfogatta. Nehányan közzülök már egyszer ültek tömlőtben. Az Orgazdáknál, kiket a' tolvajok kivallottak, temérdek börtbéli portékát és más lopott jószágokat lelték.

Baró Rousseau Frantzia Fő Consul Tripolisban, Sept. 24 kén familiájával és a' Consulsághoz tartozó személyekkel együtt megérkezett Marseillebe. Igy hát a' valósága, a' Consulnak a' Tripolisi Beijel való Versengéséről, és annak okáról terjesztett különböző híreknek kevés napok mulva világosságra fog jöni.

Dr Pariset a' ki, a' mint tudva van, most Syriában utazik, sok bajjal és veszedelemmel járó próbatételekben fáradozva, Labarraque Urhoz Parisba a' következő levelet írja ; Tripoliból Syriában Jun. 28-kán. Nem felejtette el Barátom, hogy a' mi Küldetésünknek két tzelja van; egyik a' Pestis okát kikeresni, másik a' Chlornak erejét és hathatosságát a' Pestis mérgével megfertéztetett dolgokra, bizonyosan megállítani. Az első tzel kedvéért Egyiptomba jöttünk; mint azon Országba, melyet a' Pestis eredeti hazájának tartottunk. A' mi gyanításaink ezen tekintetben, a' helynek megvizsgálása által meg erősödtek, és hízelkedünk magunknak, hogy visszatérésünkkel Frantzia Országba ezen Sarkalatos Pont felettöbbé éppen semmi kétség sem fog felmaradni. A' második tzelra nézve előbb szerentséinknek kell vala lenni a' Pestishez. Mi Egyiptomban vártuk; és Syriában volt. Elülaztunk hát Syriába és kikerülhetetlen tsavargó úton, mellyeknek hosszúsága bennünket szinte kétségbe ejtett, Máj. 30-kán reggel Tripoliból megérkezünk. Itt a' volt a' kérdés, mit tsinaljunk előbb, a' betegeket lalogassuk e' vagy előbb a' Chlorral tegyünk Próbákat?

Átalláttuk, hogy a' Próbátételeken kell a' dolgot kezdeni; tettünk tehát egynehány próbákat. Szereztünk e' végre hat ruhát (6 inget és 6 gatyát) a' mellyekben ugyan annyi Pestises személyek meghaltak. Ezeket a' ruha darabokat, mellyek közül némellyik seljemből, némellyik pamutból volt, Jun. 2-dikán megvásárolván, 3-dikán a' Consul kertjében letétettük, 's 4-dikén megvizgáltuk, hogy igazán Pestisesek e'? Ezek igen igen molskosok voltak 's az utálatos bűdös szag érzett rajtuk. Egy Aszszony, a' ki maga is Pestises volt, kimosta őket az első szennyből, féligmeggig kútvízzel. Készítettünk azomban egy lúgvizet 3 font Chlorból, mellyel Darcet Ur 50 Litres (pint) vízbe tett. A' Chlor sujja volt = 4, 8. a' Lúgvizé tsak 0, 5. Ebbe a' lúgvizbe tétettek hát a' tszta vízből lávett ruhadarabok, és benne állottak 16 óráig. 5-dikén reggel Darcet és Gilhou Urak kszedték a' ruhát a' lúgvizből és kiterítették a' napra, az úgy nevezett evés petsétek valamennyire kimentek, de még lehetett őket tsztán látni. Délben, mikor megszáradtak a' ruhák, kiki közzülünk (Dumont, Gilhou; Lagasquie, Darcett, 's Boss Urak és én) felvett két darabot magára a' puszta testére. Másnap minekutánna e' szép ruházatot 18 óráig viseltük, ismét levetettük. Senkinek sem lett közzülünk semmi baja. Attól az időtől fogva már 22 nap tölt el, és egészségünk nem változott, A' lúgviz 0,5-ről 0,1-re leszállott. E' szerént 0,4 ment fel, a' mi az állati (Pestises) Materiának Vízszemzőjével (Hydrogen) magát Hydro Chlor Savanyúá egyeltette és a' Pestis mérget tsupán magát semmivé tette; tsupán magát, mondom; mert a' ruha darabónak sem színe, sem szövetje legkevesbbé is változást nem szenvedett. A' következősek innen, láthatnivalók. Vagyon e'sze

rént olyan eszközünk, melly által: 1) kevés költséggel és hamar idő alatt a' Portékákat 's jószágokat a' ragadó méregtől meglehet tisztítani, a' nélkül, hogy legkevésbé is megkárosíttassanak. 2) a' döngyavalyát a' maga határjaink közé lehet szorítani, és eleit venni, hogy az ne nemzjen újra másikat és harmadikat (a' mint itten láthatni) sőt negyediket és ötödiket is (a' mire másutt láttunk példákat), még pedig az által, hogy az ember Chlor-mosással elveszti a' mérgeomateriát, mellyet az első hágy és a' melly a' gonoszt tovább terjeszti. Es ez nem tsak a' Pestisre nézve igaz, hanem igaz ez a' Himlőre, rothasztó hidegre, sárgahidegre, 's a' t. nézve is; mert én azzal a' hittel halok meg, hogy ezek a' hideg-lelések Európában és mindenütt elragadók. Ha már ezen egyszerű eszközzel egy jobb Politziát egybekötnek a' temetkezésekre nézve, Egyiptomban és a' többi részeiben is a' Török birodalomnak (mert itt a' temetkezés módja és helye nyomorult): olyan világos, mint a' nap, hogy a' Pestisnek a' föld színéről örökre ki kell irtattatni. Jun. 11-dike olt sok beteget láttunk és tapogattunk; de a' Pestist el nem kaptuk. A' Chlor, Istené légyen érette a' ditsőség, megőzött bennünket. Vagynak nekünk más szép céljaink is: de elérhetjük e' azokat? — — Tizenegy hónapja, mióta tudósításunk nintsen a' Ministeriumtól, 's félünk, hogy magunkra hagyatva maradunk. (A' Gazette itt ezt a' jegyzést teszi „A' Ministerium nem tudhatta, hová utazott el a' Páriset Úr Elölülése alatt kiküldött Biztosság, hogy őket gyámolíthatta volna: de ha vissza érkeznek Alexandriába, a' Ministerium részvételenek bizonyságait látni fogják“) .... Abdalla Bása, a' ki Nyúgoti Syriában uralkodik, azt írja nekünk, hogy a' Pestis Acreban dühösködik, 's kér,

hogy küldjünk neki Chlort. Sok Török Föemberek itt Tripoliban hasonlóan kérnek. Tsak tsendesen! A' jó lassan jó, igen — de tsak ugyan megjö. Tsak a' rossz esik hamar. — Bár tsak azt tudhatnám meg, mit ítelt a' Gibráltári Junta a' Sárga hidegről. (Aláírás) Pariset.“

Marquis Palmella Londonból Oct. 2-dikán Párisba érkezett.

Páris Oct. 6-dikán. Az Orosz- és Török Ország között Sept. 14-kén Drinápolyban aláírott Békekötésnek híre, Oct. 5-kén érkezett Párisba. A' mai Moniteur a' következő jelentést teszi a' felől: „Az Országlószék tudósítatik Konstantinápolyból Sept. 16-káról, hogy a' békesség Orosz és Török Országok között meglett, 's Sept. 14-kén Drinápolyban aláíratott. — A' béke pontok, mellyekben a' két Hatalmasságok meg egyeztek, a' tudósítások szerént: ezek: a' régi Tractatusok, névszerént az Ackermanni erejébe vissza állíttatnak; A' Bosphoruson és Dardanellákon szabad járás kelés engedtetik minden nemzetek hajóinak kik a' Törökökkel vagy Oroszokkal háboruban nintsenek; A' fejedelemségek lakosainak szabadsága és privilegiumai, mellyek az Ackermanni Tractatusban megállíttattak, szélesebben kiterjesztetnek; Servia ugyan azon szabadságba és Privilegiumokba részesitetik, és 6 Kerületek, mellyeket a' Törökök ezen tartománytól különszakasztottak, véle ismét egyesítetnek; A' Duna bal partján lévő minden várak Moldva és Oláh-Országokhoz fognak tartozni és azokban török Őrizetnek nem szabad lenni; Giurgevo vára földig le fog rontatni; Ásiában Poti, Anapa, és Akaltzik várai Orosz Országnak engedtetnek bizonyos kiterjedésű birtokkal egyetemben; — Görög Országra nézve a' Mart. 22-diki Proto-

kollum, (mellyben az új Statusnak határlineája Artától Volóig vagyon vonva) elesmertetik, feltartván egyben ezen pontra nézve azon Hatalmaságoknak alkudozásait, kik a' Londoni Tractatust alá írták. Minden Keresztyén jobbagyoknak szabadságokban áll vagyonaikkal Török Országból kiköltözni; Azon Görögöknek és Törököknek, kik magokat compromittáltak, Kegyelem adatik; a' Porta fizetni fog: 1) az Orosz Kereskedőségnek okozott Kár-pótlásául 1,500,000 aranyat. 2) a' háború költségeinek megtérítésére 10,000,000 aranyat, melly utóbbi Summának lefizetésére a' Portának 10 esztendei határ idő szabattatik; az Orosz Seregek a' török birodalmi tartományokat nem elébb, mint ezen summának lefizetése után, fogják elhagyni.

Clarence Hertzeg a' Britanniai Koronának praesumtivus örököse és a' Hertzegné Dieppeben vagynak. A' Hertzegné testvérje a' Szász Meiningeri Hertzeg is darab idő óta itt mulatozik.

Nagy Britannia.

London, Oct. 3-dikán. Hertzeg Lieven az Orosz Követ és Gróf Matusevitz (rendkívülvaló Orosz Küldött) Sept. 29-kén 2 óranyi Conferentziát tartottak a' Külső Ministerrel; ki is másnap Vindsorba ment a' Királyhoz audientziára.

A' Melville Lineahajó (74 ágyús) Sept. 28-kán Plymouthból elvitorlázott a' földközi tengerre. — Ugyan azon a' napon Chambres Úr a' 32 esztendős Admiralis meghalálozott.

Sept. 29-kén, Mihály napján megesezt a' Londoni Lord Mayor választása. A' két Kandidatusok, Key és Crowder Urak közzül az utolsó választaték el. — Coventryből, Manchester-

ből és Barnsleyből szomorú tudósítások jönnek az ottani Fabrikai munkásoknak háborgásairól. Coventryben Sept. 29-kén a' Városi Tanács kihirdetette, hogy az öszvegyülekezések tilalmasok, és a' háborúságok szerzői keményen megfognak büntettetni, ha a' rendet és a' köz tsendességet megzavarják. Mind e' mellett is azomban szinte 6000 ember öszvetsoportozott, de a' Tiszviselőknék tsendes intéseire ismét eloszlott. Ezek mind kereset és kenyér nélkülvő munkások, kik minden Makhinákra bosszúsán fenekednek.

A' Courier Oct. 1 napi levelében így ír: „Washingtoni hiteles tudósítások szerint, Tacon Úr Spanyol Kir. Követ az Egyes Státusoknál, gyakori Conferentziákat tart az Éjszakai Amerikai Ministerekkel, mellyeknek tárgya és tzelja — az Egyes-Statusoknak eltartóztatása minden beleavatkozástól a' Spanyol-Amerika viszsza foglálására kiküldött Expeditióba. A' Mádridi Udvar azt az ígéretet teszi, hogy ha az Expeditio szerentsésen üt ki, Texas tartományát bizonyos feltételek alatt az Ejszak-Amerikai Egyesült Statusoknak általengedi. A' Londoni Udvar t hasonlóképpen megkereste ezen tárgyban a' Spanyol Kabinét, és Neutralitas jutalmául a' két Californiát oda ajánlotta. Hogy a' Spanyol Követek a' jelenvaló pillantásban serényen alkudoznak ezen két Tengeri Hatalmasságoknak Udvarainál, kik az említett Expeditiot ha akarják sikeretlenné tehetik: azt könnyű megfogni. De a' más kérdés, hogy valjon azon két Hatalmasság jóvá hagyhatja e' Spanyol Országnak plantumait?“

Kapitány Ross, a' kiról a' minapában jelentették, hogy Skótziából, az Éjszakai Földszarkhoz a' Victory nevű Gőzhajóval Expeditióra kiindult, Icelandburgh Szigetébe elérkezett.

Ne vark. Sept. 25-kén. „A' mi Városunk rendkívül nagy felháborodásban van. Nevcastle Hertzeg, a' Földes Urunk, felmondotta az Árendakötést mind azoknak a' lakosoknak, a' kik a' közelébbi (a' tavaszon történt) Parlamenti Követ választáskor Sadler Úr ellen, az ő Kandidatusa ellen voksoltak. Minden útszaszegleteken csoportban áll a' nép, tanátskozván mi tévő legyen. Serjeant Vilde Urat, a' ki a' választáskor Sadler Úrnak vetékedője volt, megkérték, hogy segítsen rajtuk; segyszersmind Oct. 5-kére a' városnak minden lakosait egy közönséges nagy gyűlésre felszöllították, mellyre Sadler és Vilde Urakon kívül, maga Nevcastle Hertzeg is meghívattatott.“

R h i n a.

A' Chinai Tsászár a' Canton-Register tudósítása szerint) egy Odát írt Sangki-hur városának, hol a' pártos Talárok a' Tsászár seregeinek sok ideig ellent állottak, megvételésre és lerontására. Az Oda kinyomtatott, és a' Ts. Hertzegeknek, Ministereknek, és a' Birodalom más Nagyjainak megküldettette. Ezek nem mulasztották el a' Tsászárnak Poétai tűz-esztét és fegyvereinek ditsőségét magasztalni. „A' Tsászár Versei, — így szöllanak a' Köszönő levelekben, mellyek a' Pekingi Újságban közönségesse tétettek, — tündöklenek, mint a' Táj-út tsillagai, és a' Világ Nemzetségei úgy fogják azokat, mint drága gyöngyöknek kintsét megőrizni.“ — A' Tsászár ezen levelekre, aláírásával így válaszolt: „Tudom En azt, ahoz szabjátok magatokat.“ — Az Oda egyéberánt csak 24 sor, 's egyegy sor 7 szóból áll.

Belga Ország.

Az Orániai Kir. Hertzeg Aszszony Palotáját felverték és belőle a' tolvajok

temérdék drágaságokat kirablottak, mellyeknek betsét a' Belga Újságlevelek 4 milliom forintra tészik.

P á p a B i r t o k a.

A' Salernoi Kir. Hertzeg és Hertzegné, Károlina Fő Hertzeg kis-Aszszonnyal Sept. 30-kán Rómába érkeztek. Ő Kir. Hertzegségék Bétsbe utaznak. — Oct. 2 dikán ide érkezett Ő Fge a' Nápolyi Király, a' Királyné, és Maria Krisztina Hertzeg kis Aszszony a' Spanyol Királynak eljegyzett málkája, kiknek eleibe a' Salernoi Kir. Hertzeg kikotszott, és Ő Szentségének nevében Kamarás Simone Úr Ő Felségének idvezlésére kiküldetett. A' Király a' Luccai Hertzeg Palotájába szállott, és tsak hamar megérkezése után Kardinális-Minister Albani Úrnak Udvarlását fogadta.

Svájtz-Ország.

A' Tessini Kantonban Sept. utolsó hetében rémítő károkot okozott egy felhőszakadáshoz hasonló záporzivatar. A' fákat gyökerestől felszaggatta, a' házak tetejét le hordta a' szél; a' mezőséget, útfakat elborította 's a' hidakat elhordta a' víz. Egyedül a' Tessini pompás híd (a' még életben lévő Poccobelli Mesternek remekje) maradott meg, ámbár azt is jó nagy magasságra elborította az árvíz. — A' Búndteni és más Kantonokban is hasonló szeles és esős idő jár. Mint különös dolgot, úgy jegyzik meg erről az esztendőről, hogy a' Tseresnye felette sokáig tartott, Sept. 22-kén a' Berni piazton fontját 2 krajtzáron lehetett venni.

G ör ö g O r s z á g.

Aegina Sept. 7-kén. Gróf Capodistrias az Elölülő Póroszból Sept.

5-kén Aeginába megérkezett, a' hol is a' szokott tiszteletadásokkal fogadtatott. — Egy szerzetesbarát, a' ki Dauliából (a' Parnassus tövénel) a' Jerusalemnévű Klastromból tegnap jött ide, azt a' tudósítást hozta, hogy 4000 Albanusok a' Livadiai és Talandi Síkságokra előnyomultak, 's ott megszállottak, ki akartván nyomozni, hogy a' Fontana és Vassiliko Szoros utak nintsenek e' elfoglalva, vagy lesbe tartva. A' lakosok ezen vidékekről mindnyájan elfutottak a' hegyek közzé. Ypsilanti Demeter mint egy 3000 emberrel Petrat, Stevenikot és a' Helikonnak más erős helyeit foglalva tartja, a' Parnassus déli oldalán a' Delphibe és Salonába vivő utakat hasonlóan őrizteti. Karatasso (a' másik Görög Vezér), úgy hiszik, Ambliani mellett áll.

Orosz Ország.

Hertzeg Mentsikoff kigyógyulván (Várnánál kapott) sebjéből, Sz. Pétervárba visszatért és hivatalát, mint Feje a' Tengeri General Stabnak, ismét folytatja. — Pater Constantin a' Konstantinápolyi Görög Patriarchának hajdani Sáfárja, azon hasznos munkájáért, melyet Sándor Császár parancsolatjából kezdett dolgozni, és a' napokban ki nyomtatott ezen títim alatt. „A' tót-Orosz nyelvnek a' Görög nyelvel való Atyafiságáról“ — a' Sz. Anna Rendjének második rangú keresztlevelét megajándékozlatott.

Odessa Sept. 30-kén. Ussatovy és Rujalnik faluk ma szabadittatnak fel a' Quarantain alól. — Konstantinápolyból mind ez ideig nem jö hajó hozzánk, hihetően az ellenkező szelek miatt.

A m é r i k a.

Ejszaki Amerika. New-Yorki levelek szerint Sept. 6-káról, az Elölülő Gen. Jakson gyógyul, és Washing-

tonba vissza tért. — Egy Anglus-Hajó Kapitányának szava után bizonyosnak hirtelik, hogy a' Spanyol Exeditio Tampiconál katonaságot szállított ki a' szárazra.

Déli Amerika. Buenos-ayresből Jul. 24 kéről, azt írják, hogy ott a' legnagyobb zűrzavar és Anarchia uralkodik, mellyre az Elölülőségben való vetelkedés szolgáltatott alkalmatosságot. Hárman vannak a' vetelkedők u. m. Rosas, Guido, és Lavalle. Félő, hogy Rosás lesz a' győztes, minthogy a' legszámosabb rész ő mellette van, és 10,000 Monteneroknak (kik többnyire Pampasi lakosok) ő a' vezére. Ezt igen kegyetlen természetű embernek írják.

Mexiko. Campeche Aug. 6 dikán. A' Spanyoloknak reánk törő kiszállását minden napon várjuk; a' Spanyol Flotának jövelele felől a' sik tengerről már jelek adattak. Három helyen gondolják, hogy az ellenség ki fog szállani, de leginkább attól félnek, hogy egyenesen Tampicoba fordul, ottan Sisal várát elfoglalja és Merida tartományára megyen, a' hol a' Kormányozó, a' mint a' hír tartja, tilkon a' részén van. A' Spanyolok részén lévő Pártnak közép pontja itt (Campecheben) a' városban van; ellenben az Ország egyéb részének lakosai serényen készülnek a' Spanyoloknak viszszaeverésére.

Havanna Aug. 22-kén. A' Spanyol Expeditionalis Hajókról most veszszük a' tudósítást, hogy Jul. 24-kén a' Xeresi kikötőbe vasmatkára szállottak, 's 27-kén a' katonaságot a' szárazra kitétték. A' kitétt Seregek 28-dikba megindultak Tampico felé, a' hajók ugyan arra vették útjüket.

T ö r ö k O r s z á g.

Konstantinápoly Sept. 25 kén: Jól lehet a' Bekesség, melly Drinápolyban

Sept. 14-ikén megkötötték, 's mind a két hadakozó félnek Meghatalmazottjai által aláírással megerősítették, megközönségesen kihirdetve nintsen, és annak mind a két Fél által lejendő Helybehagyása még most vagyon készülöben a' kiadattatásra: mindazáltal itt a' Kormányselektnek minden rendelkezési arra mutatnak, hogy a' megállított békesség tzikkelyei teljesíttessenek és az ellenséggel a' békés egyesség helyre állíttassék.

A' melly sántzolások ez előtt egynehány héttel Bujuk-Tsekmédse-nél és Kutsuk-Tsekmédse-nél elkezdettek; most azok egészen félbeszakztattak, és a' munkások mind elbocsátattak. E' két helyen a' sereg osztályok kevés számból állanak. A' regularis katonaságnak nagyobb része Ramitsiftliknél van táborban és a' mellett két kaszárnyában, a' hol a' Sultán jelenléteben sokszor tartatnak katonai gyakorlások. A' Török tábor szélső őrserege a' Drinápolyba vivő úton Tsorlu és Silivria között áll mintegy két ezer főből. Rodostóban mind eddig Török őrszet van; ellenben Enost az Oroszok 1500 emberrel elfoglalták 's így egyesítették táborokat és a' főhadi szállást Heyden Orosz Admirál hajósseregével, melly 18 vitorlával Tenedos szomszédságában jár fel 's alá. Drinápolytól nyugot felé az Orosz tábori ör osztályok tsak hatmértföldnyire terjeszkedtek ki Philippopel felé. Ezen utolsó város és Sophia között szállott meg és foglalt helyet táborával a' Scutari Basa. — Sumlánál még egynehány nappal a' békesség aláíratatása előtt kemény tsatázások estek az Orosz és Török seregek között; de már ott is fegyvernyugvás vagyon. A' Nagy Vezér most is Sumlánban van, 's ugyan oda ment Hussein-Basa is Rustsukból.

Azsiából a' tsatamezőről már jó ide-

je, hogy semmi tudósításunk nintsen. Ott még nem szünhettek meg az ellenségeskedések, minthogy Orosz Oberster Duhamel Úr, a' ki Drinápolyból ölytzelből küldött ide, hogy a' békesség híret vigye meg Azsiába, még most is itt várja a' bekessegekötést magába foglaló Levelnek forma szerent lejendő kiadattatását és Drinápolyba küldetését, melly megeseven azonnal indul Erzerum felé.

A' megkötött békességnek következesében a' Bagnoban és a' Balki szigeten volt mintegy 1200 Orosz hadi foglyok mind szabadon bocsátattak, és Austriai 's Sárdiniai hajókon Burgászba, Sizzebolba és Odessába szállíttanak.

A' kereskedés és hajókezés új életre és elevenségre kezd kapni; minthogy a' Porta kihirdettette, hogy mihelyt a' Békelevel elkészül és megerősítve elküldetik; azonnal osztatnak ki Fermánok minden Nemzetek hajóinak, mellyekkel a' Fekete tengerre szabadon mehetnek.

A' mi most leginkább magára vonta a' fővárosbeliek figyelmetességét, az, hogy a' Sultán egy rendkívülvaló Követséget küld Sz. Pétervárába. Ennek feje az esmeretes Halil Basa (Chosrev Seraskier Basának fogadott fija) a' regularis hadi seregek Fő Vezére. Ezen Követtel igen fényes és nagy számú társaság megyen Petersburgba, melly legközelebb megindul Odessába 's onnan tovább folytatja útját. Netsib-Efendi, ki ez előtt a' Nagy Úrnál Ceremonia Mester, mostanában pedig Tabori Destendar (Kintstármester) volt, ezen Követségnél Tanátsosi rangal megy, több Tisztek pedig, kik magokat személyesen megkülömböztették és nyelveket tudnak, mint Követségi Gavallérok késérik a' Követet. Sept. 22-ikén a' Fő Követ és a' Tanátsosa Hervani Foszlánnal tiszteltettek meg a' Kajmakam Basának és a' Ministereknek jelenléteben.

T u d o m á n y o s J e l e n t é s e k.

A' Summarium Historiae Recentioris Europae, nem mint ígérve volt, a' Frantzia Revolutióig, hanem egész a' mai napig lehözött 2-dik Darabja, egy, a' nagy hírű Steinnak kevés esztendőök alatt közelebb 17-dikszer ki-jött Geographiájából vett, eredeti, egész árkus, rézre metszett Világ-abroszszal megtöltve, 's tsínos borítékba bekötve, rövid nap megjelen. Előfizetni lehet (ezen 2-dik darabra 1 f. az 1 és 2-dik darabra együtt 2 f. 40 kr. ezüstben) minden a' tudományok, és efféle hazafiúi igyekezetek esmeretes elősegéllőinél, Óskolatanító, és Könyváros Uraknál, különösen Debretzenben a' Collegium Senioránál, és Özvegy Csáthiné Aszszonynál, Pesten Kilián és Eggenberger Uraknál, kik ezenel általam az előfizetés elfogadására és a' pénznek Pesti Novemberi, legfeljebb Debretzeni Vízkereszti vásárra hozzám lejendő beküldésére, a' szokott 11-ik Ex. ajánlása mellett, tisztelettel és bizodalommal megkérettetnek. Debretzen Oct. 4-dikén 1829.

Póczely Jó'sef.

Nagy Tiszt. Tudós Dóczy Jó'sef Úr által készített Európa közönséges Földleírásáról, melly XII Kötetben adatik ki, 's a' mellynek IV-dik Kötete a' jövő November elején a' sajtó alól kiszabadúl, szükségesnek tartottuk a' következőket köz hírré tenni.

Mínthogy a' tisztelt Subscribens Urak között abbéli kívánságokat számosan kinyilatkoztatták, hogy vajha a' Munka kiadása sebesebben menne 's olly hosszú időre ne terjedne. Ehez képest az e' felől való gondoskodást itt Austriában a' Nagy T. T. Cisterczy Rendű Szent Kereszti Monostor egészen által vette és keltőztetett szorgalommal fogja folytatatni; mellyhez képest annak elakadásától vagy megjelenésének hosszas időre való halasztásától éppen nem lehet tartani.

A' kik a' Titt. Hazafiak között a' Munkát Subscriptió útján kívánván megszerezni, e' végre tsak mostanában jelentették magokat: Azoknak a' Könyvek I, II, III, és IV. Kötetei November elején egyszerre le fognak küldetni: de ezentúl a' Subscriptio el nem fogadtatik; hanemha valaki mind a' XII Kötetre nyoltz forintjával Conv. P.-ben előre fizetni kívánna.

Mínthogy a' Munkának Tudós Szerzője N. Tiszt. Dóczy Jó'sef Úr nyomtatásnak siettetésére és az elkészült Darabok elküldőztetésének könnyebbítésére ezentúl maga is Bétsben marad, méltóztassanak a' Titt Subscribens Urak akármelly esetben leveleiket megválttva a' tisztelt Szerző Úrhoz útasítani, e' szerént:

An den Hochw. Herrn P. Joseph Dóczy

Wien

In dem H. Kreuzer Hofe.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)